

ייצג פון פריי

תולדות | עיונים | הערות

התחזקות | התעוררות | מכתבים

בעניני רביה"ק מברסלב זי"ע

מכתבי מוהרנ"ת - עלים לתרופה, עם מכתבים חדשים והוספות מכת"י ביאורים וצינונים, הערות והארות

פרשת ויצא
שנת תשע"ה

ומתן עכ"ז שואלין את האדם קבעת עתים לתורה. קבע הוא לשון גזילה כמו שכתוב וקבע את קובעיהם נפש. היינו ששואלין את האדם אם גזל מן הזמן שהיה טרוד בעסקיו. כי צריך האדם לחטוף ולגזול עתים לתורה מתוך הטרדה והעסק עכ"ל.

בני יקירי וחביבי, המו מעי עליך, כי ידעתי טוב לבכך בפנימיות. אבל ריבוי דאגתך וטרדתך מטרידין אותך כל כך, ואתה מטעה ומדחה עצמך מיום אל יום, ומתי תעשה גם אתה לביתך הנצחי. השם יתברך יאריך ימים ושנותיך, אבל כל ימינו לא יספיקו מה שצריכין לעשות ולתקן בזה העולם [עיי' לשון רביזיל בליקור'מ ח"א סוס' מט' איר דארפט איך זייער יאגין איהר זאלט קענען עפעס האפען, ובליקור'מ ח"ב סי' מט']. **כי היום קצר והמלאכה מרובה וכו'** (אבות פ"ב מט"ז), ולא עליך לגמור את המלאכה וכו' (אבות פ"ב מט"ז), רק כל אשר תמצא ידך לעשות בכחך עשה (קהלת טו, י).

בפרט על פי ריבוי השיחות הקדושות שדיברנו, ראוי לך גם כן להוציא התעוררת והתחזקות ועצות בכל יום, לחטוף טוב אמתי ונצחי בכל יום כל מה שתוכל.

ותראה על כל פנים לכתוב לי אגרת לאומאן תיכף ומיד. ותכתוב לי בפרטיות משלום זוגתי ובני שיחי' ובתי תחי', מכל אחד ואחד ומכל אשר נעשה שם, ובה' בטחתי שהכל לטובה, כי צריכים לידע ולהאמין שכל מאורעותיו של אדם כולם לטובתו (ליקור'מ ח"א סי' ד).

דברי אביך המצפה לראותך בקרוב

נתן הנ"ל

ושלום לידידי כנפשי הותיק המופלא מו"ה אברהם דוב נ"י [עיי' לעיל בהתחלת מכתב זה].

ידידי ר' אברהם דוב שיחי. מכתבך קבלתי באומאן, ובקרימנטשוק, והחיית את נפשי. אל על פי שהודעתני צרות רבות, אף על פי כן אני נותן לך תשואות חן על מכתבך, ובפרט על ריבוי טרחותיך בשבילי, השם יתברך יזכך על ידי זה שתזכה לישב על התורה ועל העבודה לאורך ימים ושנים טובים וארוכים אכ"ר.

ועל אודותינו כבר כתבתי למעלה, ויתר מזה תבינו בעצמכם, כי תהלה לאל צדקו דברי, וה' יעזור ויושיע ויגן עלינו ויצילנו מהם, ונזכה לשוב להשם יתברך ולהתקרב אליו באמת כי לכך נוצרנו.

דברי אוהבכם באמת, עבד אביכם המוכן לשרתו כרצונו ז"ל עד כלות הנפש, וה' הטוב יעשה ויגמור בעדי לטובה למענו ולא למעני, לא לנו ה' לא לנו כי לשמך תן כבוד וכו' (תהלים קטו, א).

נתן הנ"ל

אהובי ידידי ר' חיים ב"ר יעקב מגיה [תלמיד מוהרנ"ת, ועיי' לעיל מכתב קכ"ט] ידעתי כי טרחת הרבה בעסק זה, אבל יש בלבי עליך על שלא כתבת לי שום אגרת.

המשך בדף 4

בתוך כך התחילה לבכות כדרך הילדים הקטנים, והוציאה אמה מהעריסה, ולא הספיקה להוציא כולה מהעריסה, ובתוך כך פרח אבן גדול מאד דרך החלון בקול וברעש גדול, ונפל לתוך העריסה, אשר אלו היתה הקטנה בעריסה בוודאי היתה נהרגת על ידי זה האבן, כי היה אבן גדול מאד, והיתה כפשה בינה ובין המות, וכנס גדול נמלטה. ואתה הקורא, הבן הפרישות שלום לבתו מרת חנה ציריל ולבתה.

וגם הבן גודל הרדיפות והסכנות שעבר עליו כל ימי חייו הק', ממש כח ברזל היה כמו שסבל כל הנ"ל. ואף על פי כן לא שת לבו לכל הנ"ל להתעצל או להתעצב ח"ו בעבודת ה' שעבר כל ימיו, רק עוד קירב את עצמו להשם יתברך כפפלי כפלים, ולמד ולימד ועשה ומעשה לרבים, והכל בכח ובהתלהבות גדול ועצום מאד. וכל זה בנגלה אשר ראינו בעינינו, חוץ מה שזכה לפנימיות ונסתרות אשר אי אפשר לצייר בפה ולא בכתב, רק החכם ומבין מדעתו יבין מעט מועיר כמצוי'ן מן החרכים בהסתכלו על פניו המאירות, או בדברו עמו פנים אל פנים, אשר פניו היתה בוערת כלפידים ממש, בביטול כל הרגשות בעת עוסקו בתורה ותפלה, וכמה וכמה פעמים היו זולגים עיניו דמעות מרוב דבקותו בו ית', וכל שומעו היה נופל עליו פחד ואימה ויראה ובושה אשר לא היה יכול להרים פניו מגודל הבושה והפחד שנפל עליו, מה אומר מה אדבר, או או לנו על שברינו, נחלה מכותינו, השם יתברך ינחם אותנו במהרה אמן, הגה"ה מדפוס ישן].

ושלום לבני דוד צבי [בנו השלישי של מוהרנ"ת. היה אז עדיין בחור בעיר ברסלב] שיחי', ולבני חורגי שמעלקא שיחי'.

זארג'ט נ"ט, גאט איז מיט אונז סע וועט אים ריצה ה' אלץ רעכט זיין, סע האבי'ן שוין פיעל יודין גיליטי'ן אזוינע צרות און זענין ניצול גיווארען, סוף כל סוף וועלין דיא שונאים אלע אגרויסע מפלה האבי'ן, און אויף אונז וועט השם יתברך זיך מרחם זיין בזכותו הגדול ז"ל, מיר וועלין האבי'ן איין ארט וויא צוא זיצין, טאקע אין ברסלב בעזרת השם יתברך, ויראו שונאינו ויבושו.

דברי אביכם המעטיר בעדכם

נתן הנ"ל

ושלום לבני חביבי הרבני מו"ה שכנא נ"י [בנו בכורו של מוהרנ"ת ז"ל, דר בברסלב, ובא וראה שגם עכשיו לא שכח מוהרנ"ת לעוררו שיעסוק בתורה ותפלה ושלא ידחה את העבודות ה'].

בני חביבי, יש בלבי עליך על שלא שלחת לי שום מכתב עד הנה, וגם לא באת על החתום אפילו בפרישות שלום, כמו ר' יוסף חתן ר' זלמן [הנוכח בהתחלת מכתב זה], על כל פנים, הסכלת עשו.

בני ידידי, עדיין אינך משים אל לב לפנות לבך מטרדתך איזה שעה בכל יום, לחשוב על אחריתך ותכליתך. הלא אתה רואה מה נעשה בעולם, וכבר עברו משנותיך הרבה, וימינו כצל עובר, ואם לא עכשיו אימתי, ומה אתה מועיל ברוב דאגתך על פרנסתך, הלא טוב היה לך אם היית גוזל וחוטף איזה שעה לצעוק להשם יתברך על פרנסתך, על פרנסת הנפש והגוף. וזה בוודאי מועיל בעולם הזה ובעולם הבא.

וגם לגזול עתים לתורה, כמו שאמר אדמו"ר ז"ל על מאמר רבותינו ז"ל (שבת לא) קבעת עתים לתורה [עיי' בליקור'מ ח"א סי' רפ"ד שאף שאין לו פנאי ללמוד מהמת שעוסק במשא

מוהר"ר נחמן נ"י, מגזע
הקדוש נכד הבעל שם
טוב ז"ל זכותו יגן עלינו
(חיי מוהר"ן סי' ק"ט)

מאמר: ראש בני ישראל

ליקוטי אמרים, תורת ושיחות והנהגות קדושות ממרן אור ישראל וקדושו

רבינו ישראל בעל שם טוב זצוקלה"ה

הנזכרים בספרי רביה"ק, ותלמידו מוהרנ"ת, ומשאר ספרי ברסלב

הרב המאור הגדול בנש"ק מופת הדור
גדול מרבן שמו נודע בשערים מו"ה
נחמן נ"י
נכד לרבינו הק' בעש"ט זלה"ה
(הסכמת המגיד מקאנון זצלה"ה על

מאמר נ"ט:

להתפלל בחד, ועכ"ז קשה לו מאד לעיזב את מקומו לעבור לדור למקום אחר, ענה לו הבעל שם טוב: השתדל במצות הכנסת אורחים, וכשתכבד את האורח בקאשע - דייסא תכוון לצאת ידי "קדיש", וכשתוסיף ותתן לו גם בארש"ט, תכון לצאת ידי חובת "ברכו".

(שש"ק ח"ה אות תפ"א תק"ג)

קל"א.

נפשם בהם תתעמף

יש גלולי נשמות בבהמות וחיות כידוע, וכמו שאמר הבעל שם טוב זצ"ל, אוכלים בני אדם ושותים בני אדם ורוכבים על בני אדם, כי בכל מקום יש ניצוצי נשמות.

(ליקוטי הלכות הל' שכירות פועלים ה"ב אות ד')

קל"ב.

כל זרע הבעל שם טוב והנלוים עליהם

דרבינו תמיד כברסלב להתפלל ביום שביעי של פסח בבוקר השכם מאד, מעלות השחר ממש, כאשר נוהגים כל זרע הבעל שם טוב זצ"ל והנלוים עליהם.

(ימי מוהרנ"ת ח"ב אות ע"א)

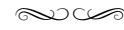
קל"ג.

מה' אשה לאיש

אשה נגידה אחת באה אל הבעל שם טוב זצ"ל בבקשה שישדך עבורה את אחד מהצדיקים שבחבורתו (יש אומרים שהיתה זאת אחותו של הצדיק ר' יצחק מדראהבישט זצ"ל) ושידך לה את תלמידו הצדיק רבי נחמן הראעדענקער, והתחתנו. והנה תיכף לאחר החתונה הלך ר' נחמן מביתו ולא נדוע מקומו איה.

והמשיך ואמר לו, מכיר אני אותו שמו הוא "ישראל בן שרה", אמר ר' גרשון להרב, שהבעל שם טוב הקדוש רוצה מאד לבוא לארץ ישראל, שאלו הרב האם הבעל שם טוב הק' רואיני ענה לו שכן, שאלו הרב איך, ענה לו רבי גרשון שרואה את ראשו וגופו אבל לא את רגליו, א"ל הרב, אם הבעל שם טוב הקדוש רק רואה אותו רק ראשו וגופו ולא את רגליו, א"כ לא יגיעו לארץ ישראל.

(שש"ק ח"ה אות תע"ח)

קכ"ט.

מאד מאד הוי שפל רוח

פ"א ראו את הבעש"ט בחדרו איך שרועד מאד, וכששאלו אותו אחר כך על זה, ענה ואמר כמה יגיעות צריך האדם עד שיזכה לגילוי אליהו פעם אחת במשך ימי חייו, וכמה יגיעות צריך עד שיהיה אליהו הנביא יבא אליו מדי יום, וכמה יגיעות צריך שיהיה אליהו הנביא עומד בחוץ, ואינו נכנס אלא ברשות (כי אחיה השליניו רבו של אליהו הנביא, היה רבו של הבעל שם טוב), ועם הרהור קל אחד של גאווה יכולים להפסיד את הכל.

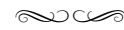
(שש"ק ח"ה אות תע"ט)

ק"ד.

תפלת מל וגשם

הבעל שם טוב לא היה מתפלל בשום פעם לפני העמוד כשליח ציבור, לבד מתפלת מל וגשם.

(שש"ק ח"ה אות ת"פ)

ק"ה.

גדולה הכנסת אורחים

פ"א בא יהודי כפרי אל הבעל שם טוב זצ"ל והתאונן שדר בכפר רחוק מאחיו היהודים, עד שאין לו אפילו מנין

מהסכמת הגה"ק רבי מאיר בראד זצלה"ה על הליקו"מ:

הרב המופלא ומפלג בתורה ובחסידות המפורסם מוה"ר נחמן נ"י הגדול בשם טוב גידולי הקדוש זרע קודש מחצבתו נכד לה"ה הרב המפורסם בתורה ובחסידות ידיו רב לו בעשר ידות בוצינא קדישא חו"פ קדוש יאמר לו, כל רז לא אנס ליה מו"ה ישראל בעש"ט זצ"ל, והרב מוהר"ר נחמן הולך בעקבות אבותיו הק'...

מהסכמת הגה"ק רבי אפרים זלמן מרגליות זצלה"ה על הליקו"מ:

ירושה הוא לו מאבותיו, אבות מכלל דיאכא תולדות, שכן יונק מגידולי הקדוש, חוטר מגזע האלוי המפורסם הבעש"ט זלה"ה איש חמודות וזרעו לברכה זרע קודש שמש ומעשיהם עליהם מעידות...

מאמר משיב נפש

קמ"א

שאלות על חסידות ברסלב ומקורות מספרי קודש

מאת אחד הרבנים שליט"א

סימן י"ט: הוא השליט והמשביר

שואל: ראיתי באיזה ספר מיוסד על ליקוטי מוהר"ן, שכתב על שער הספר, כי הרה"ק מוה"ר נחמן וכו', הוא השליט הוא המשביר לכל ישראל ולכל העולמות, היכן מצינו לשון זה על צדיק שהוא כבר בעולם העליון, שהוא השליט והוא המשביר, כי בפשטות זה נאמר על הצדיק יסוד עולם שהוא חי בעוה"ז, ומעמיד ומקיים את העולם והשפעותיו בזכותו, אבל איה מצינו שכשהצדיק נסתלק ועולה למעלה הוא ג"כ משפיע כאן למטה.

וי"ל ע"ד מה שקבלתי על מאמר חז"ל דשבק חיים לכל חי, כנודע שחיי הצדיק אינם חיים בשרים, כ"א חיים רוחניים, שהם אמונה ויראה ואהבה, ושלושה מדות אלו הם בכל עולם ועולם עד רום המעלות הכל לפי ערך בחי' מעלות העולמות וע"ז בדרך עילה ועלול כנודע. בבחי' מקום גשמי שהיא בחי' נפש הקשורה בגופו, וכל תלמידיו אינם מקבלים רק הארת, והנה בהיות הצדיק חי על פני האדמה וכו', ארו"ל שאין אדם עומד על דעת רבו וכו', אבל לאחר פטירתו וכו', יכול כל הקרוב אליו לקבל חלק מבחי' רוחו שבג"ע, הואיל ואינה בתוך כלי ולא בבחי' מקום גשמי, הלכך נקל מאד לתלמידיו לקבל חלקם מבחי' רוח רבם העצמות, שהם אמונתו ויראתו ואהבתו אשר עבד בהם את ה', ולא זיוום בלבד המאיר חוץ לכלי, ונודע שכל דבר שבקדושה אינו נעקר לגמרי מכל וכל ממקומו ומדרגתו הראשונה, גם לאחר שנתעלה למעלה למעלה, ומדרגתו הראשונה מתפשטת בתלמידיו כ"א כפי בחי' התקשרותו וקרבתו אליו בחייו ובמותו באהבה רבה, כי המשכת כל רוחניות אינה אלא ע"י אהבה רבה.

וע"י בתפארת שלמה (ריש פרשת תולדות) כתיב אלה תולדות השמים והארץ בהברא"ם באברהם. כי כל תולדות זו"ג ויחודם וזיווגם היה רק באברהם. ולכך גם אח"כ כל יחודי העולמות וקיומם ומה שמתחדשים בכל יום תמיד הוא רק באברהם. ובזכותו הוא מקיים כל העולמות מאז ועד עולם וכו'. וזה תחיית המתים מן התורה. מכלכל חיים בחסד מחיה מתים וכו', פי' מה שמכלכל חיים בחסד בחי' אברהם. אע"פ שנסתלק כו'. כי הנה מחיה מתים ברחמים רבים, רצ"ל מחיה בכל עת בחי' חסד אברהם גם אחרי שמת ונסתלק מעוה"ז. ובזה סומך נופלים ורופא חולים מצמיח ישועה ע"כ.

וע"ע בתפארת שלמה (מבוא למועדים) במה שאמרו רז"ל הנהו בריוני דהו בשבכות" דר' זירא דהוה מקרב להו כי היכי דלהדרי בתשובה, כי נח נפשי דר' זירא אמרי עד האידנא הוה חריכא קטין שקא דהוי בעי עלן רחמי, השתא מאן בעי עלן רחמי, הרהרו תשובה בלביהו, והענין כי גדולים צדיקים במיתתן יותר מבחייהם, לכן מה שלא נגמר בחייו נגמר על ידו במיתתו, שמכוחו עשו תשובה במיתתו אח"כ. הנה גם אהרן היה רודף שלום ומקרב את לבם לאביהם שבשמים, הנה אחר פטירתו נתעורר על ידו יותר יראת שמים בקהל ישראל ע"כ. ועו"ש (ריש בשלח) פקד יפקד אלהים אתכם פי' הפקידה מהגאולה אשר יפקוד אתכם יהיה ע"י עצמותי. וזה והעליתם את עצמותי מזה אתכם שהם יסבבו את הגאולה לכם ולהעלות אתכם להשפיע לכם כל טוב לעולם. כי כן הוא גדול כח קדושת הבלא דגרמי של הצדיקים, אף לאחר פטירתם הם משפיעים כל טוב לבני"י, ושפתותיהם דובכות בקבר וכו'. שגם עצמותיו הם משפיעים כל טוב, לכך כתיב ויקח משה את עצמות יוסף עמו. כי משה רבינו ע"ה היה יודע את כל אשר נעשה בשביל העצמות האלה, שגרם להם הגאולה כמ"ש כי השבע השביע את בני"י, לשון שביעה להשפיעם כ"ט, לכן לקחם עמו בכל המסעות של בני"י. ומה שנאמר בספר יהושע ואת עצמות יוסף אשר העלו בני"י הכי פירושו שהם העלו (את) בני"י ממצרים, כי בזכותם נאלו כנ"ל. וכן הגאולה העתידה ב"ב יהיה ג"כ ע"י הצדיק יוס"ע. וזה שמסיים שם הפסוק קברו בשכם, ויהיו לבני יוסף לנחלה. שזה מוסב על העצמות הקדושים שאמר בתחלת הפסוק, ואמר שהעצמות האלו הם בכוחם וקדושתם גם לעולמי עד להשפיע לבניהם אחריהם נחל"ה נח"ל ה'. וזה מודיע הכתוב כי כל מי שיש בו בחי' יוסף, הנה עצמותיו יהיו לבניו ולכל בני ישראל נחלה להשפיעם כל טוב סלה וכו', ויקח משה את עצמות יוסף עמו. ע"ד שבארנו כי לקח עמו לזון את בני"י במדבר. וז"ש כי השבע השביע את בני"י ל' שביעה והשפעה כי הוא המשביר ע"כ.

ועוד בתפארת שלמה (שבועות) כי זהו מדת הצדיקים אשר מעולם כמו משרע"ה והבאים אחריו אשר כל מגמתם ורצונם להטיב לבני"י כל ימיהם, ולהחזיק את ימינם לעשות המצות ומעש"ט בכוונה גדולה כמוהם. וגם אח"כ כשמסתלקין מעוה"ז, הנה אך זה כל חפצם להיותם מעוררים את לב בני"י למצות ומעש"ט, והם באים ומתלבשים בתוך בני"י לסייעם לעבוה"ב, אם בבחי' העיבור או בשאר בחי' כמבואר בהאריז"ל. הנה כך הוא המדה של משרע"ה כי לעולם ה' רצונו להיות תמיד עם ישראל, והוא שכתוב וזאת הברכה אשר ברך משה איש האלהים את בני"י, פי' כי זאת הברכה אשר ברך אותם הוא להיות תמיד עם בני"י, שיהי' עמהם בכל דור ודור, וז"ש שם לפני מותו. אבל אחר מותו כת' ג"כ במותו לא כהתה עינו מלהסתכל תמיד אל בני"י ולהשפיעם תורות חדשים בכל יום ויום, כי על ידו נעשים כל היחודים, שהוא בחי' בעלה דמטרוניתא, והוא שכתוב וגם בך יאמינו לעולם, וזה ישמח משה במתנת חלקו, פי' שנתן חלקו וכו' בתוך קהל ישראל להיות תמיד עמהם לעזורם, ומחל להם חלקו ומעלתו בג"ע העליון, רק להיות תמיד עם ישראל, זה טוב לו.

הפחדים העצומים אשר הפחידו החולקים, עד אשר רבים מאוהביו אנ"ש אמרו נואש, כאלו אי אפשר בשום אופן שאשוב לביתי ועתה לכו חוו מפעלות ה' וכו'] וכבר הייתי אתמול על ציון הקדוש, וגם במקוה, וברוך השם לא הרגו אותי וגם לא הגיע לי שום אבן ח'ו. וגם בזלאטעפאליא הייתי, והתפללתי שם שחרית, והייתי במקוה ויצאתי משם בשלום [המתנגדים לא נתנו את מוהרנ"ת אפילו לילך למקוה, וכשראו אותו ברחוב זרקו עליו אבנים רח"ל, עיין מכתב ק"פ. וכו וראה התחזקותו של מוהרנ"ת, שכל כך היה בשמחה ונתן תורה והודאה לה' על כל דבר קטן, עד שבוה שנכנס בשלום ויצא בשלום מן המקוה ומן ציון רביז'ל ולא זרקו עליו אבנים, נתן בזה תורה רבה לה', והיה מחיה עצמו בזה כמוצא של רב].

מי יספר נפלאות ה' וחסדיו הגדולים, בתוך הצרה עצמה, הן הן גבורותיו הן הן נוראותיו שתהלה לאל יש לנו קיום עד הנה. ובוה בטחנו שבוודאי גם לנצח אל יטשינו ולא יעזובנו, ומכל צרותינו וישיענו, ובוודאי יגמור רבינו הק' והנורא ז"ל הכל כרצונו, כמו שאמר (היי מוהר"ן סי' רי"ח ורכ"ט ושכ"ב) "איך האב אויס גיפירט און וועל אויס פירין". ואני מקוה להשם יתברך שבקרוב הימים אבוא לברסלב, אך אני ממתין פה קצת כדי לילך על ציון הק', לפרש שיחתי לפני השם יתברך, וגם כדי שיבואו לקראתי אנ"ש מברסלב כאשר כבר כתבתי לכם [לעיל מכתב קע"א] ואם אפשר שיבא לשם מברסלב אחד מאנ"ש מה טוב, כדי שאשמע היטב בפירוטו כל מה שנעשה שם מאז ועד הנה, ולה' הישועה שיביאני מהרה לביתי לשלום, וע"ע מכתב קע"ג]. ואם אפשר שגם אתה תבוא לפה מיד מה טוב. יתר מזה אין פנאי להאריך כלל כי זמן תפלת שחרית הגיע.

ואני טרוד עתה מאד, השם יתברך ירחם עלי ועל כולכם וישמחנו בישועתו מהרה. וגם עתה אני כותב בדמע מתוך שמחה, שזכינו בתוך הסתרה שבתוך הסתרה כזאת, לידע מאמת נקודת האמת אשר הוא חיינו לנצח, כי העולם הזה הבל הבלים וימינו כצל עובר, וכבר פרחו כמה ימים וחדשים מהחורף הזה, אשר עבר עלינו מה שעבר. ומה פעלו המתנגדים ברשעותם, הרו עמל וילדו שקר, והוסיפו אש הגיהנם עליהם ורוח ולעפות מנת כוסם, ועלינו חמל ה' והצילנו מתועים כאלה, שקורעים ספרים קדושים ונוראים כאלה, ומבזים אותם כל כך, ומוסרים ושופכים דם כשרים כל כך, בוודאי אפילו טיפה דם אחד ששפכו מאתנו, ושום פרוטה של ישראל שעשקו מאתנו, לא נאבד. ובוודאי הם בכלל המורידין ולא מעלין [כי המתנגדים אחוזו להיתר גמור למסור את מוהרנ"ת וחסידיו ברסלב, הן מסירות ממון ביד, ואפילו למסור נפשות חסידי ברסלב למצוה יחשב זאת רח"ל. ועיין גמרא ר"ה יו. המינין והמסורות [פירשיי והמסורות: מלשינים, שמוסרים ממון ישראל ביד עובדי כוכבים ע"כ] וכו, יורדין לניהם ונידונין בה לדורי דורות, שנאמר (ישעיהו 10) ויצאו וראו בפני האנשים הפשעים ב' וגו'. גיהנם כלה והן אינן כליו שנאמר (תהלים מט) וצורם לבלות שאול (מבול לו) וכו, ואמר רבא ואינהו משפירי שפירי בני מחוזא, ומקריין בני גיהנם. וברמב"ם ה"ל תשובה פ"ג ה"ו ואלו הן שאין להן חלק לעולם הבא אלא נכרתים ואובדין ונידונין על גולגולת רשעים וחסאתם לעולם ולעולמי עולמים המינים והאפיקורסין וכו, והמוסרים וכו, ובעלי לשון הרע. ובאמת כן מפורש בגמרא מסכת עבוי"ז (כו) המינין והמסורות המומרים היו מורידין ולא מעלין, ופירשיי מסורות: מלשינים לשקר המוסרין ממון כהרבים ביד עובדי כוכבים אנסין, וברמב"ם ה"ל עבוי"ז (פ"י ה"א) המוסרים והאפיקורסין מיראל היה דין לאבדן ביד ולהורידן עד באר שחת מפני שהיו מצירים לישראל ומסרין את העם מאחרי ה'. וכו' בשו"ע סי' קנ"ח ואף שמלת מסור אינו מפורש בשו"ע, כבר כתב שם בטו"ז (סק"א) עי"ש. וכו' בטור שם מפורש שכ המינין והמסורים מורידין אותם בידים.

עתה תראה שכל אנ"ש יבואו על החתום באגרת שתכתבו לאומאן, כי נפשם קשורה בנפשי, ואני מצפה לשמוע מכל אחד ואחד, ותפרוס בשלום כל אנ"ש מגדול ועד קטן.

ותראה מיד לעשות לאדין ההחלונות שלי מבחוץ כראוי [אחר שראו שזרקו אבנים דרך החלונות עד כדי מיתה ממש רח"ל, הוצרכו לעשות לאדין מחדש]. ואם אי אפשר לקבץ מעות על זה, תלוה עלי ואני פורע מיד כשאבוא לשלום אם ירצה ה', ואל תעשה באופן אחר. יתר מזה כבר כתבתי למעלה.

נתן הנ"ל

סימן קע"ב

יום ג' משפטים, תקצ"ה לפ"ק, אומאן

בני חביבי ויקירי, וכל אנ"ש נאמנים, הנאהבים הסובלים עיניים וצרות, ומוסרים נפשם על קידוש השם. שלום לכם ושלום לנפשכם, חזקו ואמצו אל תיראו כי ה' אתנו, ובוודאי לא יעזוב אותנו למען שמו הגדול.

דעו ידידי כי באתי לפה אומאן ביום אתמול בשלום, ועברתי כל הדרך בשלום. והייתי בטיראוויצע על שבת העבר, ושמחנו שם ורקדתי קצת, ואנ"ש שמחו ורקדו הרבה בעורת השם יתברך, ובפרט במוצאי שבת היו מרקדים מתוך צעקה גדולה להשם יתברך בניגון נפלא המשבר הלב מאד, וצעקנו הרבה (ומירות למוצ"ש במר אדיר איום). "זך ונקי כפים, חון פורשי כנפים. פדה עמך מעוים צאנך מיד גוזזים". בזכרי זאת הנה אלפים דמעות זלגו עיני, חנינו ה' חנינו כי רב שבענו בוז וכו' (תהלים קכג, ג). ואיני יודע מה לכתוב לכם כי מצאתי פה מכתבים יותר מעשרה, מברסלב ומטולטשין מאתך בני חביבי, ומרירות הצעקות שכתוב בהם אתם יודעים יותר ממני, המקום ירחם [מן אחר ימי חנוכה שמוהרנ"ת הוצרך לברוח מברסלב, כי הממשלה חיפשו אותו. מן אז לא חזר עדיין לביתו. מחמת שכתבו לו בני ביתו שאינו רשאי לבוא לביתו, והממשלה מחפש בביתם בכל פעם פן יש לו עוד כתבים [טובות וזכרונות]. ואף שכבר הו"ל בילעט ורשות מהממשלה שמתור לו לחזור כמ"ש במכתב קע"א, עכ"ו כתבו לו אוהביו מכתבים והודיעו לו מהכתבים והכרוזים נגדו שנשלחו לעירות. וכתבו לו שעצתם הוא שלא יבוא לברסלב. כי רואים המה שאם יבוא יהרגוהו בלי ספק. והן הן המכתבים הנזכרים בספר מכתבי מוהרנ"ת דפוס ירושלים בהמכתב מיום ג' משפטים תקצ"ה, ובהמכתב מיום ג' תרומה תקצ"ה.

והנה ידעו אוהביו כאשר יסע מוהרנ"ת לביתו מקרומנטשאק יסע בטח על דרך אומן, כאשר כתב להם מוהרנ"ת במכתבו מכתב קע"א, ודימו בנפשם שכאשר יקבל המכתבים שלהם יתעכב שם ולא יבוא לברסלב. ואולם כאשר בא מוהרנ"ת לאומאן וקרא שם את המכתבים, אף על פי כן נתחוק ונתאמץ בזה רביז'ל ותפלתו לנסוע לביתו, ויאמר שבכל זאת אני מוכן לנסוע לביתי. רק אתעכב פה על כל פנים איוה זמן לשקוד על דלתי רחמי השי"ת ולהרבות בתפלה בבית ציונו הקדוש (קונטרס ימי התלאות), וכנראה שמוהרנ"ת השיג זאת ברוח קדשו עד שהיה יודע זאת בבירור שבשום אופן לא יוכל המתנגדים להרע לו להרחיקו לגמרי מברסלב, וכן מבואר בהמשך המכתב הזה, וכ"כ מפורש מכתב קע"א "ובחסדו הגדול קויתי שבוודאי אשב אם ירצה ה' בברסלב, ולא יכלו לעשות לי דבר", ושם "אני בטוח בעוה"ת וכו' כן יעזור לנו שאשב בברסלב בהשקט ובשלוח" ושם בכתבו לבני ביתו "מיר וועלין האבין איין ארט וויא צוא זיצין, טאקע אין ברסלב בעורת השם יתברך, ויראו שונאינו ויבושו", וכן בהמשך מכתב קע"א. ואף שהרבה מאנ"ש אמרו לו שבשום אופן לא יחזור מגדול הסכנה עכ"ו חיוק עצמו. ועיין מכתב קע"ח "וכרו היטב את כל

כוונת ההערות והצייונים בכדי להבין את המכתב הק', וברצוננו בעו"ה להדפיס כל המכתבים עם ההערות כדי לזכות את הרבים, לכן נשמח לקבל באמייל מן הקוראים היקרים "הארות" בין על דברי מוהרנ"ת ובין על דברינו כדי שיצא מתחת ידינו דבר נאה ומתוקן, ויאשר כוונתם למפרע

למכתבים למערכת, וכן לכתוב מאמרים להופיע בהעט סופר, אן להערות, וכן מי שברצונו שייגע לו העט סופר על יד האימג'ל, יפנה: **CONGHVPRINTING@GMAIL.COM** 845.781.6701 אן להפעקס: 845.781.6701 להודיעה על מול טוב לאנ"ש, יש לשלוח הודעה (עד יום ג' בשעה: 9:00 בבוקר):

שיעורים אויף אידיש אין ספר ליקוטי מוהר"ן!
 לימוד ספה"ק ליקוטי מוהר"ן בכל יום
 מען קען הערן אויף "אוצרות ברסלב" יעדן טאג א
 עמוד בספה"ק ליקוטי מוהר"ן
718-855-2121
 געלערנט "אויף אידיש" מיט א קלאהרין הסבר, לויט די מפורשים און לויט ווי עס איז מבואר אין ליקוטי הלכות חזקו ואמצו אחוי ללמוד ספריו "בכל יום", ולעיון ולחפש בהם למצוא בהם בכל פעם עצות להציל נפשכם (ע"ל"ת מכתב ש"ח)